

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๓/๒๐๔๑๖

ถึง เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง และสถานกักกัน

ด้วยศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ภายในสถานที่ควบคุมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ได้จัดประชุมฯ เมื่อวันที่ ๖ - ๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมกรมราชทัณฑ์ ชั้น ๒ โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานการประชุม เพื่อติดตามการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยสรุปข้อสั่งการให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการตามข้อสั่งการฯ ดังกล่าว

ในการนี้ เพื่อเป็นการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในเรือนจำ และเป็นไปตามข้อสั่งการ กรมราชทัณฑ์ จึงขอส่งคำแนะนำในการปฏิบัติงานของเรือนจำในช่วงระยะเวลาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ เพื่อป้องกันการติดเชื้อซ้ำของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังของทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ เพื่อให้เรือนจำและทัณฑสถาน นำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาท้ายนี้

กองบริการทางการแพทย์
โทร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๓
โทรสาร๐ ๒๙๖๗ ๒๑๔๖

คำแนะนำในการปฏิบัติงานของเรือนจำในช่วงระยะเวลาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด – ๑๙
เพื่อป้องกันการติดเชื้อซ้ำของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง

นายแพทย์วัฒน์ชัย มิ่งบรรเจิดสุข
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์
ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์

ด้านการปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่

๑.ขณะปฏิบัติหน้าที่ภายในเรือนจำ

๑) ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง

๒) ไม่เข้าไปในสถานที่ที่มีผู้ติดเชื้อหากไม่จำเป็น หากมีความจำเป็น ให้ใส่ชุดในการป้องกันตัว

๓) หากทำได้ การเข้าเวรนอน ให้แยกกันนอน หรือรักษาระยะห่างอย่างน้อย ๒ เมตร

๔) พื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นที่พัก ต้องหมั่นทำความสะอาดตามแนวทางของกรมควบคุมโรค

๕) ให้เจ้าหน้าที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ต้องขังให้น้อยที่สุด ในเรื่องใดที่เป็นเรื่องส่วนตัวให้ดำเนินการเอง เช่น การจัดอาหาร การล้างจาน เป็นต้น

๖) งดการรับประทานอาหารร่วมกันของเจ้าหน้าที่

๒.การปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่ที่ต้องสัมผัสกับผู้ป่วยยืนยัน

๑) ล้างมืออย่างถูกต้องก่อนและหลังสัมผัสผู้ป่วย

๒) สวมอุปกรณ์ป้องกันร่างกายทุกครั้งในการปฏิบัติหน้าที่

๓) เมื่อเข้าไปในห้องผู้ป่วย ควรสวมหน้ากากอนามัยแบบ N๙๕

๓.การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจ และรับ – ส่ง อาหาร

๑) หากมีอาการ คล้ายโรคระบบทางเดินหายใจ มีไข้ ให้หยุดปฏิบัติงานและไปพบแพทย์

๒) สวมใส่หน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัย ระหว่างปฏิบัติงานและไม่สวมใส่ถุงมือผ้าในขณะสัมผัสอาหาร

๓) ล้างมือด้วยน้ำและสบู่หรือใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดมือสม่ำเสมอ ระหว่างปฏิบัติงาน

๔) กำหนดให้ผู้ขนส่งอาหาร จัดส่งอาหารเว้นระยะจากผู้รับอาหาร อย่างน้อย ๑ เมตร หรือจัดวางในบริเวณที่ผู้รับกำหนด

๕) ตรวจสอบคุณภาพของอาหารที่ได้รับจากคนขนส่งอาหารโดยทันที

๖) เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งสถานะสุขภาพตัวเองทุกวัน และให้มีการสอบถามสุขภาพก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ โดยการวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนเวลาปฏิบัติงาน และหมั่นสังเกตอาการ หากมีอาการทางระบบทางเดินหายใจ เช่น มีไข้ ไอ จาม น้ำมูกไหล หายใจขัด ให้งดการปฏิบัติหน้าที่

๗) ไม่ควรไปในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในช่วง ๑ สัปดาห์ก่อนหน้าการปฏิบัติหน้าที่

๘) เว้นระยะห่างในการติดต่อประสานงานกันอย่างน้อย ๒ เมตร รวมถึงการขึ้นลงบันได หรือการใช้ลิฟท์

๙) กำชับพนักงานส่งของต้องใช้เจลแอลกอฮอล์ล้างมือก่อนส่งของให้เรือนจำทุกครั้ง

๔.การปฏิบัติตัวขณะกลับไปพักยังสถานที่ที่เรือนจำกำหนด (Bubble) หรือกลับไปยังที่พักอาศัย

๑) กรณีที่เป็นเรือนจำสีขาว ห้ามเข้าไปในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เช่น การไปในสถานที่ที่แออัด/ชุมชน

๒) กรณีที่เป็นเรือนจำสีขาว ก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำอย่างน้อย ๕ - ๗ วัน ต้องไม่มีความเสี่ยง เช่น ไม่มีคนในครอบครัวติดเชื้อ ไม่ไปในพื้นที่เสี่ยง เป็นต้น

๓) เมื่อกลับถึงที่พัก ถ้าไม่ได้อยู่คนเดียว ต้องใส่หน้ากากอนามัยเข้าบ้านทันที

๔) ต้องอาบน้ำทันที เพื่อเป็นการฆ่าเชื้อที่อาจรับเข้ามา

๕) ห้ามคุยกันในระยะ ๑ เมตร

๖) คนในบ้านหรือที่พัก เมื่ออยู่รวมกันเกิน ๒ คน ต้องใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา

๗) ห้ามทานข้าว น้ำ หรืออาหารร่วมกันและจากภาชนะเดียวกันเด็ดขาด ต้องตักราด แยกจาน จานใครจานมัน และนั่งทานเกินกว่า ๑ เมตร

๘) ก่อนทานอาหารให้ล้างมือก่อนทุกครั้ง

๙) เมื่อทานอาหารเสร็จให้ล้างภาชนะทันที

๑๐) ห้ามทานน้ำหรืออาหารจากภาชนะเดียวกันเด็ดขาด

๑๑) ก่อนเข้าห้องน้ำฉีดแอลกอฮอล์ที่ลูกบิดประตู ก๊อกน้ำ สายฉีดชำระ หรือสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน

๑๒) ใช้สบู่เหลวแบบกด แยกของใครของมัน ถ้าใช้ร่วมกันต้องฉีดแอลกอฮอล์ก่อน

๑๓) ไม่นอนร วมกันในระยะน้อยกว่า ๒ เมตร

๑๔) หมั่นทำความสะอาด จุดที่สัมผัสร่วมกัน โดยฉีดเช็ดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือแอลกอฮอล์ เช้า กลางวัน เย็น

ด้านการปฏิบัติตัวของผู้ต้องขัง

๑.การปฏิบัติตัวของผู้ต้องขังทั่วไป

๑) ใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา

๒) หมั่นทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมกันของผู้ต้องขัง เช่น ห้องน้ำ ห้องนอน ราวบันได

๓) ล้างมืออย่างถูกต้อง บ่อยครั้ง ด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์

๔) ก่อนรับประทานอาหารหรือการทำงาน/หลังทำงาน ให้ล้างมืออย่างถูกต้องด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง

๕) หมั่นทำความสะอาดเสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม/เครื่องนอน/เครื่องใช้ส่วนตัว

๖) การรับประทานอาหาร ควรจะต่างคนต่างรับประทาน และไม่พูดคุยกันระหว่างการรับประทานอาหาร

๗) ภาชนะใส่อาหาร จะต้องเก็บล้างทันที

๒.การปฏิบัติตัวของผู้ต้องขังที่ทำหน้าที่ประกอบอาหาร

๑) การแต่งกายประกอบอาหาร สวมหมวก สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา

๒) รับประทานอาหารร้อนแยกสำรับอาหารและกับข้าวของแต่ละบุคคลแทนการรับประทานกับข้าวจากจานชามเดียวกัน แยกทานอาหารไม่ทานร่วมกัน

๓) ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่อย่างน้อย ๒๐ วินาที หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง ก่อนรับประทานอาหาร ก่อนเปลี่ยนถุงมือ หลังใช้ส้วมหรือหลังจากไอ จาม หรือหลังสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้ใช้งานร่วมกันในที่สาธารณะ เช่น กลอนหรือลูกบิดประตู ราวจับหรือราวบันได เป็นต้น

๔) สวมหน้ากากอนามัยและถุงมืออย่างถูกต้องและเหมาะสม

๕) กรณีสวมถุงมือให้เปลี่ยนถุงมือในกรณีสัมผัสสิ่งอื่นที่ไม่ได้อยู่ในกระบวนการผลิตอาหารหรือสัมผัสจุดเสี่ยง เช่น กลอนหรือลูกบิดประตู ราวจับราวบันได หรือถังขยะ เป็นต้น

๖) ไม่สัมผัสอาหารสดประเภทเนื้อสัตว์ เครื่องในสัตว์โดยตรง และล้างมือหลังจากการสัมผัสเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ทุกครั้ง แยกภาชนะ อุปกรณ์ปรุงประกอบอาหาร เช่น เขียง มีด ระหว่างอาหารสุกและดิบ สำหรับอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ควรปรุงให้สุกด้วยความร้อนไม่น้อยกว่า ๖๐ องศาเซลเซียสอย่างน้อย ๓๐ นาที

๗) หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก การสัมผัสผู้อื่น

๘) เว้นระยะห่างในการติดต่อประสานงานกันอย่างน้อย ๒ เมตร รวมถึงการขึ้นลงบันได หรือการใช้ลิฟท์

๙) หลีกเลี่ยงการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับผู้ที่มีอาการป่วย มีอาการไอ จาม

๓.การปฏิบัติตัวของผู้ต้องขังที่ทำหน้าที่เก็บขยะมูลฝอย

ผู้ต้องขังที่ทำหน้าที่เก็บขยะมูลฝอยที่ปนเปื้อนเสมหะ น้ำมูก น้ำลาย เช่น กระดาษเช็ดปาก กระดาษชำระในห้องส้วม หน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว ต้องมีการป้องกันตนเอง เช่น สวมหน้ากากอนามัย ถุงมือยาง และใช้เหล็กคีบด้ามยาว เก็บมูลฝอยใส่ถุงบรรจุมูลฝอยปิดปากถุงให้มิดชิด นำไปรวบรวมไว้ที่พักมูลฝอย และล้างมือหลังปฏิบัติงานทุกครั้ง

ด้านการทำความสะอาด

๑.การทำความสะอาดสถานที่

ให้ดำเนินการทำความสะอาดพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน/ที่พักอาศัยอย่างสม่ำเสมอ เป็นไปตามหลักการของกรมควบคุมโรค

๒.การทำความสะอาดโรงเลี้ยงและภาชนะ

๑) ให้เพิ่มความถี่ในการทำความสะอาดพื้น โต๊ะ เก้าอี้ สถานที่ที่ใช้เตรียมปรุงประกอบอาหารด้วยน้ำยาทำความสะอาดตามมาตรฐานเช่นโซเดียมไฮโปคลอไรด์๕%อัตราส่วน๑ช้อนโต๊ะต่อน้ำ๑ลิตร

๒) การล้างภาชนะอุปกรณ์ให้สะอาดตามหลักสุขาภิบาล ควรล้างด้วยน้ำยาล้างจาน โดยแช่ภาชนะในน้ำร้อน ๘๐ องศาเป็นเวลา ๓๐ วินาที หรือแช่ด้วยโซเดียมไฮโปคลอไรด์ ๖% อัตราส่วนครึ่งช้อนชาต่อน้ำ ๑ ลิตรเป็นเวลา ๑ นาทีแล้วล้างให้สะอาด

๓) อาคารสถานที่ประกอบอาการ ต้องดูแลรักษาความสะอาดตามจุดเสี่ยงที่ใช้ร่วมกัน เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได โต๊ะ เก้าอี้ แท่นรองและปากกาสำหรับกรอกประวัติสุขภาพ ห้องน้ำ ก๊อกน้ำอ่างล้างมือด้วยน้ำยาทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๔) น้ำที่ใช้ล้างทำความสะอาดต้องเป็นน้ำที่ปราศจากเชื้อโรค สามารถใช้คลอรีนตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก (WHO) "ปริมาณคลอรีนอิสระ ๐.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm.) ที่ระยะเวลาสัมผัส ๓๐ นาที สามารถฆ่าเชื้อ COVID -๑๙ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ"

๕) สารฆ่าเชื้อที่เหมาะสม เนื่องจากไวรัสโคโรนาสามารถอยู่ในพื้นผิวที่ผู้ได้รับเชื้อไปสัมผัสได้เป็นระยะเวลานาน ๒ ชั่วโมง - ๙ วัน ดังนั้นเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคที่ปนเปื้อน จึงควรใช้สารฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพ องค์การอนามัยโลกให้คำแนะนำสาร ๓ ชนิดที่ทำลายเชื้อไวรัสได้ภายในระยะเวลา ๑ นาที ได้แก่ สารประกอบโซเดียมไฮโป-คลอไรท์ ๐.๑% (เช่น น้ำยาฟอกขาวความเข้มข้น ๑๐๐๐ ppm) ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ ๐.๕% (๕๐๐๐ ppm) และเอทิลแอลกอฮอล์ ๗๐% - ๘๐%

๓.การดูแลอุปกรณ์ เครื่องมือของผู้ต้องขังป่วย

๑) เครื่องใช้ผู้ต้องขังป่วย อุปกรณ์เปื้อนเลือด สารคัดหลั่ง ให้ล้างทำความสะอาดด้วยความระมัดระวังและให้มีการทำลายเชื้อหรือทำให้ปราศจากเชื้ออย่างถูกต้องเหมาะสมก่อนนำมาใช้

๒) การจัดผ้าเปื้อน ผ้าที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วยที่มีการปนเปื้อนเลือด สารคัดหลั่งและสิ่งขับถ่าย ให้ถือและจับต้องด้วยความระมัดระวัง ทิ้งในถังผ้าเปื้อน แล้วส่งไปซักหรือทำลายเชื้อต่อไป

๓) การควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อม การทำความสะอาดและทำลายเชื้อในสิ่งแวดล้อม พื้นผิวห้องนอน ให้เช็ดทำความสะอาดด้วยผลซักฟอกและน้ำตามปกติ ถ้าเปื้อนเลือดหรอสารคัดหลั่งหรืออุจจาระของผู้ป่วยให้ราดบริเวณนั้นด้วยน้ำยาทำลายเชื้อ เช่น ๗๐% แอลกอฮอล์ หรือ ๐.๕% Sodium hypochlorite (Virkon) ทิ้งไว้นาน ๑๕ นาที แล้วเช็ดทำความสะอาดด้วยผลซักฟอกและน้ำตามปกติ

๔) ห้องที่ใช้ในการแยกผู้ต้องขังป่วย ควรเป็นห้องที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี และมีแสงแดดส่องทั่วถึง

๕) ถ้าต้องเคลื่อนย้ายผู้ต้องขังป่วย ให้ผู้ต้องขังป่วยสวม Surgical Mask ตลอดเวลา เพื่อป้องกันเชื้อโรคแพร่กระจาย

๖) ให้ผู้ต้องขังป่วยใช้ผ้าหรือกระดาษเช็ดหน้า ปิดปากปิดจมูกขณะไอหรือจาม และให้บ้วนเสมหะในภาชนะที่จัดไว้ โดยต้องมีถุงพลาสติกรองรับและมีฝาปิดมิดชิด

ด้านการระบายอากาศของเรือนจำ

เนื่องจากสถานที่มีการปิดทึบ ไม่มีการไหลของอากาศ ละอองฝอยขนาดเล็กที่เกิดจากการไอจาม หรือสนทนา สามารถลอยอยู่ในอากาศได้ถึง ๒๐ นาที ดังนั้น ควรลดความเสี่ยงโดยการเพิ่มการระบายอากาศ วิธีที่ถือว่ามีประสิทธิภาพคือเปิดหน้าต่าง เพื่อรับอากาศสะอาดเข้ามาในห้อง อนุภาคขนาดเล็กและน้ำหนักเบาจะถูกพัดพาออกไปเมื่อมีการไหลเวียนของอากาศ

ด้านการควบคุมกระบวนการประกอบอาหาร เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่อาหาร

๑) การประกอบอาหารในแต่ละขั้นตอนให้มีการควบคุม กำกับ ดูแลและเฝ้าระวังตามหลักเกณฑ์ โดยเฉพาะขั้นตอนการฆ่าเชื้ออาหารในกระบวนการผลิตต้องเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบเฝ้าระวังและบันทึกผลเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถฆ่าเชื้อได้สมบูรณ์ (เชื้อไวรัส โควิด-๑๙ ไม่ทนต่อความร้อนหรือสารเคมีในกระบวนการผลิต ดังนั้น สามารถใช้วิธีการฆ่าเชื้อเดิมที่ออกแบบไว้ได้)

๒) เพิ่มความเข้มงวดการรักษาความสะอาดและสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้ต้องขังในบริเวณการประกอบอาหาร และให้เพิ่มมาตรการให้มีการฆ่าเชื้อมือหลังล้างมือทุกครั้ง โดยสเปรย์เอทิลแอลกอฮอล์ ๗๐% หรือจุ่มมือในน้ำคลอรีนเข้มข้นอย่างน้อย ๐.๐๕% โดยให้มีระยะเวลาสัมผัสสารเคมี

อย่างน้อย ๒๐ วินาที โดยเฉพาะผู้ที่ต้องดูแลผลิตภัณฑ์ในขั้นตอนหลังการฆ่าเชื้อ ที่ผลิตภัณฑ์เปิดสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมและเจ้าหน้าที่

๓) เพิ่มความเข้มงวดในการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณโรงสูทกรรม และอุปกรณ์การประกอบอาหาร

๔) จัดระยะห่างระหว่างผู้ต้องขังในการทำอาหารอย่างน้อย ๑ เมตร และปรับตำแหน่งให้ผู้ต้องขังทำงานแบบหันหน้าเฉียงไม่ให้เผชิญหน้ากัน ในบริเวณผลิตที่มีความเสี่ยงในการปนเปื้อน เช่น ในส่วนการผลิตอาหารพร้อมบริโภค อาหารปรุงสุก ให้ผู้ต้องขังใส่หน้ากาก สวมเน็ตคลุมผม ถุงมือ รองเท้ากันลื่น และอาจลดระยะห่างระหว่างผู้ต้องขังได้เมื่อสวมอุปกรณ์เหล่านี้

"""

หมายเหตุ เรือนจำ/ทัณฑสถาน ให้นำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมต่อไป